

FM: Preču eksporta izaugsme maijā vēl nedaudz straujāka nekā iepriekšējos mēnešos

Publicēts: 12.07.2022.

[Jaunami](#)

[Tautsaimniecības analīze](#)

Neskatoties uz Krievijas uzsākto karu Ukrainā un agresorvalstīm noteiktajām sankcijām, Latvijas ārējā tirdzniecība arī maijā turpinājusi strauji palielināties, preču eksporta vērtībai salīdzinājumā ar pagājušā gada maiju pieaugot par 36,5%, bet importa vērtībai palielinoties par 42,5%, liecina Centrālās statistikas pārvaldes jaunākie dati. Šie pieauguma tempi ir vēl nedaudz straujāki nekā gada pirmajos četros mēnešos, kad vidējais eksporta pieaugums bija 31,2%.

Būtiska loma straujajā eksporta pieaugumā ir cenu kāpumam, kas arī šā gada laikā ir paātrinājies. Dati par maiju vēl nav pieejami, bet aprīļa dati liecina, ka eksporta vienības vērtības indekss gada laikā ir palielinājies par 25%. Attiecinot šo aprīli fiksēto eksporta cenu kāpumu uz maija datiem, preču eksports reālā izteiksmē (jeb izslēdzot cenu ietekmi) maijā būtu pieaudzis par 11,5%, kas tāpat ir nozīmīgs palielinājums.

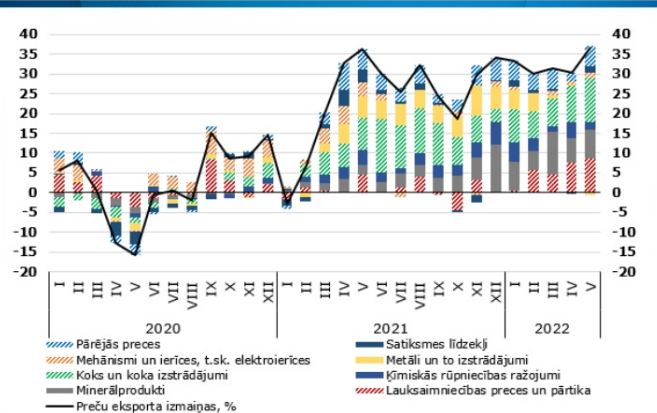
Līdzīgi kā iepriekšējos mēnešos arī maijā būtiskākais devums eksporta pieaugumā bija lielākajai Latvijas eksporta preču grupai – kokam un koka izstrādājumiem, kas nodrošināja gandrīz trešdaļu no kopējā eksporta kāpuma, salīdzinājumā ar pērnā gada maiju pieaugot par 55,5%. Tāpat būtiski devumi bija lauksaimniecības preču un pārtikas eksporta pieaugumam par 51,7% un minerālproduktu eksporta pieaugumam par 147,4%. Jāatzīmē, ka šajās preču grupās arī ir fiksēti lielākie cenu pieaugumi, kam bijusi būtiska loma kopējā eksporta kāpumā. Skatoties sīkākā dalījumā, lauksaimniecības un pārtikas preču grupā būtiskākā ietekme bija graudaugu produktu eksporta pieaugumam par 85,5% un piena pārstrādes produktu eksporta pieaugumam par 85,2%, kamēr minerālproduktu eksporta kāpumu nodrošināja, pirmkārt, elektroenerģijas eksporta četrkārs pieaugums un dabasgāzes eksporta deviņkārs pieaugums. No lielajām preču grupām maijā samazinājies tikai metālu un to izstrādājumu eksports – par 6,8% salīdzinājumā ar pagājušā gada maiju.

Valstu griezumā eksporta vērtība uz Krieviju maijā bijusi par 9,8% mazāka nekā pirms gada un Krievijas īpatsvars kopējā Latvijas preču eksportā sarucis līdz 4,1%, salīdzinot ar 6,3% pagājušā gada maijā, un sagaidāms, ka Krievijas daļa Latvijas ārējā tirdzniecībā arvien turpinās samazināties. Eksports uz Ukrainu maijā samazinājies par 16,8%, taču eksports uz Baltkrieviju audzis par 10,5%, galvenokārt palielinoties mehānismu un ierīču, kā arī papīra un kartona eksportam.

Gada pirmajos piecos mēnešos kopā Latvijas preču eksports audzis par 32,3%, kamēr importa pieauguma tempi bijuši vēl straujāki, importa vērtībai palielinoties par 42,5%. Līdz ar straujāko importa pieaugumu maijā Latvijas preču ārējās tirdzniecības deficīts palielinājies līdz 631,1 miljoniem eiro, sasniedzot vēsturiski augstāko rādītāju.

Lai arī būtiska loma ārējās tirdzniecības pieaugumā ir bijusi cenu kāpumam, maija dati atspoguļo kopējo situāciju Latvijas ekonomikā, kur izaugsme joprojām saglabājusies spēcīga, ārējais pieprasījums bijis augošs un palielinājušies gan rūpniecības ražošanas apjomi, gan eksporta fiziskie apjomi. Tomēr nākamajos mēnešos un īpaši tuvāk gada beigām gaidāma gan pieprasījuma, gan ražošanas apjoma bremsēšanās, arvien jūtamāku ietekmi uz ekonomikas izaugsmi sākot atstāt straujamam cenu kāpumam, kas ietekmē gan patērētāju pirktspēju, gan ražošanas uzņēmumu darbību. Par zemākiem attīstības tempiem signalizē gan konfidences indeksu kritums, gan tirgos vērojamā atsevišķu izejvielu preču cenu samazināšanās, gan pasaules un Eiropas Savienības ekonomiskās izaugsmes prognožu pazemināšana, ko pēdējos mēnešos veikušas starptautiskās institūcijas. Tostarp Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD) jūnijā samazināja pasaules ekonomikas izaugsmes prognozi 2022. gadam no 4,5% līdz 3%, bet Eiropas Centrālā banka eirozonas izaugsmes prognozi pazemināja līdz 2,8%, salīdzinot ar 3,7% martā.

Latvijas preču eksporta kopējais gada pieaugums (%) un preču grupu devums kopējā pieaugumā (pp)

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-precu-eksporta-izaugsme-maija-vel-nedaudz-straujaka-neka-ieprieksejos-menesos>